

GŁOS POLSKI

LA VOZ DE POLONIA

ORGANO DE PRENSA DE LA UNION DE LOS POLACOS EN LA REPUBLICA ARGENTINA

ORGAN PRASOWY ZWIĄZKU POLAKÓW W ARGENTYNIE – ZAŁOŻONY W 1922 ROKU

Rok XCV Nr 10 (5230)

Buenos Aires, octubre - październik 2017

Nr pojedynczy \$ 40,00

W tym numerze

Octubre - 2017 - Październik

- * San Martín...
- * Berisso...
- * Mar del Plata...
- * S.P.K.
- * Concordia...
- * Buenos Aires...
- * Wywiady...

I WIĘCEJ...

Z okazji 35. rocznicy pierwszej pielgrzymki do Argentyny Św. Jana Pawła II i 30. rocznicy drugiej

W stołecznej bazylice Najświętszego Sakramentu odbyła się uroczysta msza święta.

Mszę koncelebrował Rektor Polskiej Misji Katolickiej w Argentynie, ks. Jerzy Twaróg. Licznie była reprezentowana Polonia Argentyńska. W homilii ksiądz powiedział m.in. ...dziś chcemy uczcić 35. rocznicę pierwszej pielgrzymki Ojca Świętego Jana Pawła II do Argentyny. Po pielgrzymce do Wielkiej Brytanii pod koniec maja 1982 r., Ojciec Święty Jan Paweł II postanowił przyjechać do Argentyny jako posłaniec pokoju, w czasie gdy na wyspach na Atlantyku Płd. toczyła się jeszcze wojna.

To był wielki gest przyjaźni z Narodem Argentyńskim, który przechodził dramatyczne chwile z powodu wojny o Malwinę. Przypominamy też o drugiej wizycie sprzed 30. lat... Jan Paweł II w Buenos Aires w Alei 9 lipca przyciągnął największą ilość ludzi w historii Argentyny...”

Źródło: <http://www.buenosaires.msz.gov.pl/>

NUESTRO SITIO

www.upranet.com.ar

TU PÁGINA

68° ANIVERSARIO DE LA SOCIEDAD POLONESA DE SAN MARTÍN.

El pasado domingo 10 de septiembre de 2017, se conmemoró el 68° Aniversario de la Sociedad Polonesa de San Martín. El Club Polaco como le decían mis padres. Tengo 73 años, y mis padres fueron Socios Fundadores, quizás no de los de la primera hora, pero desde que tengo uso de razón el Club está asociado a muchos de mis más caros recuerdos: cenas, almuerzos, Bendición de la mesa de Pascua (hasta mi casamiento se hizo en su salón). La necesidad del encuentro con compatriotas, el idioma, la música y la comida hicieron a mis padres activos concurrentes, y allá iban con sus dos hijas de la mano. Me reencontré con él, en un BAC POLONIA de hace tres años, y no me separé más. La receptividad de su Presidente Monica Solarski, el reencuentro con su madre Lila Solarski Szczurek, (con quien corríamos mi hermana y yo por ese bendito patio, que ahora está techado), hicieron que la nostalgia me ganara y volviera al lugar donde mis ancestros fueron tan felices. Perdonen esta introducción, pero es necesaria. El Club Polaco de San Martín no es uno más, ahora es “mi club”. Tengo el orgullo de ser socia y en las Elecciones de este año fui electa Revisora de Cuentas Suplente, pero no es por eso que escribo, lo hago por el orgullo de pertenecer. Estuve en varios eventos organizados por el Club, y participé activamente en éste, el del 68 ANIVERSARIO. La Organización, desde la elección del Menú, hasta el desarrollo del Evento fue debatida en Comisión Directiva y decir que “salió todo de 10” no lo describe...no...sólo lo califica. Mientras en los días anteriores, se asignaban y reasignaban tareas, también se elegía la mejor receta para los pierogui que se iban a ofrecer como plato principal, hasta las tortas que se iban a vender y las bebidas a ofrecer. Todo fue revisado una y otra vez. Todos teníamos una tarea que cumplir (los miembros

de la C. Directiva, y del Ballet Zaloty) Nada quedó librado al azar: Fernando Fijarczyk (Vicepresidente) fue el encargado de contactar al padre Jerzy para la bendición de la mesa, y fuimos emocionalmente favorecidos por la Misa que se ofreció a brindar, en la Parroquia Nta. Señora de Luján, que queda a pocas cuadras de la Sede. Luego de la Misa y mientras los invitados se iban acomodando en las mesas primorosamente arregladas con flores naturales y los colores Blanco y Rojo de la bandera Polaca, se sucedían los saludos y reencuentros, de amigos y familiares...sí, de familiares también. Se respiraba Polonia, en los globos de dos colores dispersos por el salón, y en el aire los saludos se superponían con la música polaca que sonaba de fondo. Y comenzó. El Padre. Jerzy bendijo los alimentos, la Presidente dio la Bienvenida a todos, y las personas asignadas a servir la entrada (típicamente polaca), empezaron a circular entre las mesas. Y luego el evento tomó vida propia: se sirvieron los pierogui (de papa, queso, con cebolla y panceta... deliciosos) vino el baile de una Odalisca (magníficamente interpretado por Sabrina) y luego vinieron los integrantes de nuestro querido Ballet Zaloty que interpretaron varias danzas y fueron muy aplaudidos. Nos faltó la Directora del Ballet que se encontraba algo indispuesta ..(te extrañamos Lila, alma mater del Club también) Y claro, no podía faltar la Lotería Fantowa!, que fue muy solicitada. Finalmente la Presidente agradeció la presencia de socios, familiares, amigos. Se entregaron flores a socias honorarias y hubo un hermoso video de la Sede de años idos. Hicimos un brindis de vodka polaca (por supuesto, fondo blanco) y se repartió una deliciosa torta aniversario con café. Y nos volvimos a casa, repletos de amor, cariño, recuerdos, reencuentros y una comida taaaan deliciosa y típicamente polaca, que fue recreada en FaceBook y teléfonos celulares. No puedo nombrarlos a todos, porque son muchos, somos muchos, y olvidarme de alguno sería lamentable: (socios, no socios, C.Directiva, Ballet Zaloty, amigos... GRACIAS A TODOS LOS QUE COLABORARON EN ESTA INCREÍBLE FIESTA STO LAT!!! (obviamente cantado en ocasión del brindis, no sería una celebración po polsku sin STO LAT!!) Larga y venturosa vida a la Sociedad Polonesa de San Martín!!

María Ángela Tworek

REINA DE LA UNIÓN POLACA en BERISSO

Durante la cena de gala efectuada en la Unión Polaca en Berisso, se eligió a la Reina que la representará en la 40° edición de la Fiesta Provincial del Inmigrante.

Como es tradición en la colectividad polaca, los comensales fueron agasajados en su entrada al histórico salón, por el conjunto folclórico juvenil "Poznam Przyjacieł" con sus trajes típicos, ofreciéndoles pan, sal y vodka, para atenderlos luego, durante toda la noche, en el servicio de las mesas.

Después de la cálida bienvenida que brindó a los asistentes la Ing. Krystyna Klinkowicz como presidenta de la sociedad polaca, se dirigió a los presentes el Sr. Intendente Municipal de Berisso, el Prof. Jorge Nedela, citando entre sus elogiosas palabras, profundos pensamientos del Papa polaco Juan Pablo II.

Luego, la Sra. Gabriela Ruszczyk, presidenta de la Asociación de Entidades Extranjeras de Berisso, homenajeó a la institución anfitriona con una maqueta del nuevo Monumento a los Inmigrantes y recibió una medalla, grabada con el águila polaca, que la Unión Polaca en Berisso le entregó como recuerdo por su actual presidencia.

Las postulantes a reina realizaron tres pasadas, la primera con ropa sport, la segunda con elegantes vestidos

de noche y la tercera ataviadas con trajes típicos de la región de Cracovia. Entre pasada y pasada de las candidatas, mientras cambiaban su vestimenta y peinado, la Comisión Directiva designó y coronó como Reina Infantil de la institución a la niña Catalina Serena y los invitados pudieron disfrutar de los espectáculos brindados por el conjunto folclórico infantil, el conjunto folclórico juvenil, las cantantes Selene y Evelyn Tisera y el acordeonista Germán Fratarcángelli.

Al responder las postulantes a interesantes preguntas que la conductora de la fiesta les realizó sobre temas relacionados con la cultura polaca, ellas se lucieron con sus atinadas y extensas respuestas. El jurado finalmente pudo emitir su veredicto y reveló el nombre de la flamante Reina y Princesas. La elegida para representar a la colectividad como Reina juvenil fue Ana Paula Magno, mientras que como Primera y Segunda Princesa se designó a Ayelén López y a Natascha De Iraola Mankowski respectivamente.

Integrantes de la comisión directiva invitados a subir al escenario, procedieron a colocar los atuendos reales a la reina y princesas recientemente elegidas, obsequiándoles ramos de flores a cada una de ellas y medalla recordatoria a las que finalizaron sus mandatos.

La Voz de Polonia
Głos polski
Versión Digital

<http://lavozdepolonia.com.ar/>

“Czerwona zaraza” Józef Szczepański

Czekamy ciebie, czerwona zarazo,
byś wybawiła nas od czarnej śmierci,
byś nam Kraj przedtem rozdarłwszy na ćwierci,
była zbawieniem witany z odrazą.

Czekamy ciebie, ty potęgo tłumu
zbydlęciałego pod twych rządów knutem
czekamy ciebie, byś nas zgmiotła butem
swego zalewu i hasł poszumu.

Czekamy ciebie, ty odwieczny wrogu,
morderco krwawy tłumu naszych braci,
czekamy ciebie, nie żeby zapłacić,
lecz chlebem witać na rodzinnym progu.

Żebyś ty wiedział nienawistny zbawco,
jakiej ci śmierci życzymy w podzięce
i jak bezsilnie zaciskamy ręce
pomocy prosząc, podstępny sprawco.

Żebyś ty wiedział dziadów naszych kacie,
sybirskich więzień ponura legendo,
jak twoją dobroć wszyscy kląć tu będą,
wszyscy Słowianie, wszyscy twoi bracia

Żebyś ty wiedział, jak to strasznie boli
nas, dzieci Wielkiej, Niepodległej, Świętej
skuwać w kajdany łaski twej przeklętej,
cuchnącej jarzmem wiekowej niewoli.

Legła twa armia zwycięska, czerwona
u stóp łun jasnych płonącej Warszawy
i scierwią duszę syci bólem krwawym
garstki szaleńców, co na gruzach kona.

Miesiąc już mija od Powstania chwili,
łudzisz nas dział swoich łomotem,
wiedząc, jak znowu będzie strasznie potem
powiedzieć sobie, że z nas znów zakpili.

Czekamy ciebie, nie dla nas, żołnierzy,
dla naszych rannych - mamy ich tysiące,
i dzieci są tu i matki karmiące,
i po piwnicach zaraza się szerzy.

Czekamy ciebie - ty zwlekasz i zwlekasz,
ty się nas boisz, i my wiemy o tym.

Chcesz, byśmy legli tu wszyscy pokotem,
naszej zagłady pod Warszawą czekasz.

Nic nam nie robisz - masz prawo wybierać,
możesz nam pomóc, możesz nas wybawić
lub czekać dalej i śmierci zostawić...
śmierć nie jest straszna, umiemy umierać.

Ale wiedz o tym, że z naszej mogiły
Nowa się Polska - zwycięska narodzi.
I po tej ziemi ty nie będziesz chodzić
czerwony władco rozbastwionej siły.

ppor Józef Andrzej Szczepański, pseud.
„Ziutek” (ur. 30 listopada 1922 w Łęczycy, zm.
10 września 1944 w Warszawie) – polski poeta,
powstaniec warszawski, żołnierz batalionu Parasol
Armii Krajowej.

Concurso del Senado de la República de Polonia para la presentación de proyectos de las organizaciones polacas en el extranjero.

La Embajada de Polonia en Buenos Aires tiene el agrado de informar que se ha abierto la convocatoria para el año 2018 del concurso del Senado de la República de Polonia.

Pueden participar presentando sus proyectos las organizaciones polacas en el extranjero. El presupuesto destinado para este llamado es de 100 000 000 PLN.

Para mayor información ingresar al siguiente enlace (en idioma polaco): <http://www.senat.gov.pl/senat-i-polonia/wydarzenia/art,10086,ogloszenie-otwartego-naboru-ofert-na-realizacje-zadan-w-zakresie-opieki-nad-polonia-i-polakami-za-granica-w-2018-roku.html>.

Agradecemos que ayuden a la difusión de esta información.

OGNISKO POLSKIE

El día 08 de octubre de 2017 la Comisión Directiva de la Asociación “OGNISKO POLSKIE”, festejo sus 87 Aniversario de su fundación con la Santa Misa en la Iglesia polaca de la calle Mansilla 3847, celebrada por el Rdo. Padre Ksawery Solecki y en su sede con un almuerzo, en una atmósfera alegre y familiar.

Con la presencia del Sr. Cónsul Michał Swietlik de la Embajada de la República de Polonia en Buenos Aires. La presencia de los Vice-presidentes de la UPRA, Sr. Ryszard Konopka y el Sr. Juan Rusinek con su señora esposa, nuestros Rdos Padres Ksawery Solecki y Krzysztof Domanski, los presidentes de las Asociaciones hermanas, socias, socios y amigos de nuestra Asociación.

Con alegría se sirvieron los platos tradicionales elaborados por las Damas del Circulo Marii Curie-Skłodowska.

Como broche de oro la actuación del “NASZ BALET”, bajo la dirección de Karolina Warpachowicz, nos deleitaron con sus hermosos bailes, con alegría y hermosos trajes, llenaron de alegría a los presentes y con una emoción de sentimientos.

La Comisión Directiva de la Asociación “OGNISKO POLSKIE” agradece a todos los presentes por estar con nosotros.

Especialmente a los integrantes del “NASZ BALET” dirigido por Karolina Warpachowicz.

Al Señor Tadeusz Ledzwa por sus hermosas fotos y Angelica Giza por sus videos: <https://www.facebook.com/OgniskoPolskieElHogarPolaco/>

Muchas gracias de corazón a todos.

Serdecznie dziękujemy wszystkim z całego serca.

Zarząd Ogniska Polskiego..

AMBASADA WIELKIEJ BRYTANII W BUENOS AIRES UHONOROWAŁA POLSKICH KOMBATANTÓW

Ambasador Wielkiej Brytani w Buenos Aires Pan Mark Kent przewodniczył Uroczystościom w siedzibie Ambasady Brytyjskiej w Buenos Aires z okazji rocznicy „Bitwy o Anglię” oraz oddał cześć dla 750 ochotników – Argentyńczyków, którzy walczyli wraz z wojskiem brytyjskim w czasie II wojny światowej. Na ręce – obecnego na Uroczystości – Ambasadora Rzeczypospolitej Polskiej w Argentynie Pana Marka Pernala wraz z Małżonką, Szef Brytyjskiej Dyplomacji w Argentynie oddał Cześć i Honor oraz złożył podziękowanie za ofiarę jaką złożył Polski Żołnierz w „Bitwie o Anglię” oraz o wolność narodu brytyjskiego.

Honorowym akcentem uroczystości było przekazanie Dyplomu i Medalu Dziękczynienia dla Dwóch Polskich Kombatantów: Pana Franciszka Ślusarza – Prezesa Polskich Kombatantów w Argentynie oraz dla Pana Antoniego Żebrowskiego.

Pan Franciszek Ślusarz – rocznik 1924 – Urodził się w Lidzie, wywieziony wraz z rodziną w 1940 roku do pñ. Kazachstanu, gdzie przeszedł gehennę jak wszyscy zesłańcy. W 1942 roku wyjechał z 2. Korpusem Polskim do Iraku, potem do Palestyny, Libanu, Egiptu, a na początku 1944 – wraz z 8. Pułkiem Artylerii Przeciwlotniczej Ciężkiej – do Włoch i brał udział w walkach pod Monte Cassino. W lipcu 1946 wyjechał do Anglii, skąd po dwóch latach – do Argentyny. Zna kilka języków, współpracuje z kombatantami angielskimi, francuskimi; uczestniczą razem w uroczystościach, także w rocznicach bitwy pod Monte Cassino. Stowarzyszenie Polskich Kombatantów – w Argentynie – którego jest Prezesem należało do naj-

(c.d. na str. 7)

(ze str. 6)

większych organizacji polonijnych. Liczyło ponad 20 tysięcy członków, w tym kilku generałów, kilkudziesięciu pułkowników i wielu podoficerów. Trzymali się razem, wspierali, bawili. Większość wygnańców polskich już dawno spoczywa w argentyńskiej ziemi. Dziś dożywają tylko najwytrwalsi. Pan Ppor. nawig.

Antoni Żebrowski – urodził się 1 września 1924. W 1941 ukończył Scottish Universities Entrance Board, a 25 stycznia 1943 został wyszkolony na nawigatora samolotów myśliwskich. Przeszkolenie na samolocie Avro Anson odbył w dniach 13 czerwca – 5 lipca 1943, z nalotem 41h 5 min. 11 sierpnia 1943 ppor. Żebrowski rozpoczął loty bojowe jako nawigator w 307. Dywizjonie Myśliwskim Nocnym Lwowskich Puchaczy, początkowo na samolocie Beaufighter II. 3 listopada 1943 został przeszkolony na samolot Mosquito i kontynuował loty bojowe do 6 września 1943. Załoga, w której skład wchodził, ma potwierdzone 3 zestrzelenia: Messerschmitta Bf 109, Messerschmitta Bf 110 i Dorniera Do 217. W kolejnym etapie służby ppor. Żebrowski został przeszkolony na samoloty transportowe. Od 25 października 1943 do 22 marca 1946 wykonywał loty w jednostkach Royal Air Force (królewskich wojsk lotniczych W. Brytanii). Ostateczny nalot ppor. Żebrowskiego to 493h 40 min. w dzień i 214h w nocy. Po zdemobilizowaniu

Antoni Żebrowski wyjechał do Argentyny. Dnia 23 maja 2014 r. Ambasador RP w Argentynie Pan Jacek Bazański wręczył porucznikowi Antoniemu Żebrowskiemu Medal „Pro Patria”. Obecnie zamieszkuje w Polskim Domu Spokojnej Starości im. Św. Jana Pawła II w Martin Coronado (Maciaszkowie) który prowadzą polskie siostry zakonne ze Zgromadzenia Sióstr Albertynek.

W Uroczystościach w siedzibie Ambasady Wielkiej Brytanii, wzięli również udział: Rektor Polskiej Misji Katolickiej w Argentynie O. Jerzy Twaróg oraz Siostra Teresa Świątkowska (albertynka), którzy towarzyszyli polskiemu kombatantowi – Panu Antoniemu Żebrowskiemu.

Pragniemy, aby nasi Polscy Kombatanci żyjący na argentyńskiej ziemi, mieli świadomość, że ich ofiara i trud włożony w walkę o wolność Ojczyzny i innych narodów, jest pamiętany i doceniany przez Polaków i inne narody świata. A tym samym pragniemy innym przypomnieć, że wśród nas nadal żyją Bohaterowie tamtych czasów i musimy o nich zawsze pamiętać. Dziękujemy Wam za wszystko, co zrobiliście dla naszej Ojczyzny. Jesteśmy z Was dumni, bo jesteście naszymi Bohaterami. Mając tak wspaniałych Bohaterów z dumą możemy krzyknąć: Kocham Cię Polsko!!!

<http://lavozdepolonia.com.ar/new/ambasada-wielkiej-brytanii-w-buenos-aires-uhonorowala-polskich-kombatantow/>

NUESTRO SITIO
www.upranet.com.ar
TU PÁGINA

PAGO DE SUSCRIPCIÓN AL
GŁOS POLSKI POR TRANSFERENCIA
BANCARIA
UNIÓN DE LOS POLACOS DE LA
REPÚBLICA ARGENTINA

Banco Comafi - sucursal Botánico
 Cta. Cte. 0470 01587 - 2
 CBU 2990047504700158720004
 CUIT 30 52850721 9

Después de realizar el depósito o transferencia por favor escanear el ticket y enviar a: **secretaria@upranet.com.ar** colocando en Asunto: **PAGO GŁOS POLSKI Muchas gracias!**

TATOWA - El Vodka de Papá

Tengo mucho gusto en anunciar a la comunidad polaca en Argentina y también a la internacional de la aparición en el mercado privado de “Tatowa - Vodka 2017”. Producida íntegramente en Parque Camet, zona norte de la Ciudad de Mar del Plata. Ubicado geográficamente entre el Aeropuerto Internacional Astor Piazzolla y la zona costera del Océano Atlántico. Y en catastro el epicentro es el barrio Las Dalias. Ulica La Primavera, Finca Stawecki Domu. Respetando la receta familiar de Wadek que ha pasado de generación en generación como uno de los secretos polacos en Argentina mejor guardados. Las quintas cercanas a las canchas de rugby contribuyeron con los frutos (*prunus domestica cametus*) utilizados para la maceración. El caldo resultante dio un alcohol de alta calidad. Y los nueve meses de espera parecieron interminables, pero fueron los necesarios para consolidar una lenta maduración y añejamiento comparable con los mejores a nivel mundial. El alambique utilizado es de una artesanía cuidada hasta el mínimo detalle donde se mezclan el metal, el vidrio y el plástico, esperemos que inaugurado este año, dure cien más. Desmentimos que sea ilegal o parecido al utilizado en la serie televisiva de los 80, Los Dukes de Hazard y su famoso auto “General Lee”. El total de la producción se calcula, aproximadamente, en 30 litros y su graduación alcohólica en 50°. Todo se realizó bajo estrictas normas de seguridad. La cata fue realizada durante el lluvioso primer domingo de octubre en una Casa Museo del barrio El Grosellar de Mar del Plata, un silencio absoluto precedió a la ruptura del precinto de la primera botella y fue tenso el momento cuando el gorgoteo del líquido llenando las copas hizo eco en las paredes del Museo. Esta presentación dio como resultado una aprobación con el máximo puntaje por parte del público presente, que premió con un fuerte y largo aplauso al productor quien agradeció emocionado y con una reverencia. Suave al paladar y con un “taste-touch” especial, puede beberse, bien helada, con una sencilla picada, carnes rojas o blancas, pescado, arroz o pasta. Y una copita es buena a la hora del té, para acompañar un cafecito o festejar un gol de Lewandoski. Habitualmente se utiliza para reuniones familiares o de grupos culturales ansiosos de experimentar algo nuevo a la hora del brindis. Se recomienda moderación en la ingesta.

Ante cualquier consulta que vayan a realizar ya les voy informando que es una edición limitada y de uso personal y privado. No está disponible en el mercado y su venta está prohibida por leyes provinciales y

también de la Nación. Solo tendrán oportunidad de apreciar sus excelentes cualidades por alguna relación de amistad. Así es la vida. Somos pocos los privilegiados.

Notas del autor: el vodka es verdadero y “rebueno” según declaraciones exclusivas de un polaco de Polonia a este polaco de Sarandí y desmiento en forma terminante los rumores que han hecho correr inescrupulosos que dicen que LOT (Líneas Aéreas Polacas) ha realizado un pedido importantísimo para reemplazar su “queroseno de aviación”. Aunque esbozamos una sonrisa cuando hablan de “antybiotyc” o jarabe expectorante.

Antes de finalizar una frase muy repetida el domingo de la presentación: “José, serví otra copita”

Na zdrowie y que viva el buen humor.

Eduardo Román Szokala – Mar del Plata, octubre 2017.-

edusocala@hotmail.com

INAUGURACIÓN DE LA PLAZOLETA “SAN JUAN PABLO II”

CIUDAD DE CONCORDIA ENTRE RÍOS

De izquierda a derecha: Sr. Addy O. Teptiuch, Monseñor Luis Collazuol, Sra. Silvia Sierak, Sr. Cónsul Michall Swietlik y Rdo. Padre Jorge Twarog.

En la mañana del 10 de octubre del presente año, nos reunimos en la iglesia “Nuestra Madre de la Merced” de la ciudad de Concordia (Entre Ríos).

(cont. pag. 9)

(de pag. 8)

Se encontraban presente: el Rector de la Misión Católica Polaca en la Argentina Rvdo. Padre Jorge Twaróg, el Cónsul de la República de Polonia Sr. Michał świetlik, el presidente de excombatientes de Malvinas sede Concordia Sr. Guillermo Pérez, la presidente de Polska Concordia Sra. Silvia Sierak. Demás integrantes de la comunidad polaca junto a la reina Srta. Erika Teptiuch, público en general. Ubicaron en el altar una escultura de San Juan Pablo II, escoltado por dos soldados del Regimiento de Caballería de Tanques 6 Blandengues. El sacerdote, vestido con hábito franciscano y una estola con la imagen del Santo, ofició una breve ceremonia.

A continuación nos dirigimos caminando hacia la plazoleta para participar de su inauguración. Encabezaba la caravana el Padre llevando la escultura, junto a las autoridades e integrantes de la colectividad polaca, con estandartes del emblema polaco y la imagen de la Virgen de Częstochowa. Nos recibió la banda del Regimiento 6 Blandengues con la interpretación de la marcha “Avenida de las Camelias”. La plazoleta está muy cerca del río Uruguay, tiene suelo de arena para que los niños construyan castillos. Hay hamacas, tobogán, sube y bajas, asientos para el descanso de los mayores, plantas y flores, se escuchaba el canto de las aves.

Un cartel la identifica como “Plazoleta San Juan Pablo II” y un monolito con una placa, aún está cubierta por un paño blanco.

En una mesita con mantel bordado ubicaron la escultura, el constante viento la ponía en riesgo de caer, pero un excombatiente la sostenía con mano firme. Él sabe mejor que nadie cuanto le debe, cuán grande es la deuda que tenemos los argentinos con el hombre que evitó una guerra con Chile (1978) y su mediación por la paz, en el conflicto armado con Inglaterra por las islas Malvinas (1982).

Llegaron autoridades eclesíásticas y civiles de la ciudad, con la presencia de su obispo Mons. Luis Collazuol. Representantes de la Confederación General del Trabajo (C.G.T.) Sr. Eduardo González, Secretario General de la Unión Ferroviaria Sr. Hugo Pezzarini y secretario Oscar Fernández. También el director de Parques y Jardines Sr. Ceferino Ragone y la presidente de la Asociación Vecinal Ana Altamirano.

Jóvenes de la comunidad portaban las banderas argentina y polaca y un excombatiente, su bandera de Ceremonias. Con la escolta de los soldados del Regimiento 6 Blandengues.

La Sra. Silvia agradeció nuestra presencia, en especial al embajador de la República de Polonia Sr. Marek Pernal, por consolidar los pilares de integración e inclusión, difundiendo la cultura polaca.

Recordó que hay un proyecto arquitectónico (un monumento al Santo de tres metros de altura) iniciado por la Iglesia del barrio y derivado posteriormente a la sociedad Polska Concordia, espera que a la brevedad se pueda concretar.

Para dar comienzo al acto, la banda militar interpretó el

“Himno Nacional Argentino” y Polaco “Jeszcze Polska nie zginęła”.

A continuación la presidente invitó a los concejales Sr. Iván Alalí y Sr. Alberto Zadoyko, para que entregaran una mención de visitantes ilustres y honoríficos al Sr. cónsul y al sacerdote, a quienes ofreció el micrófono para que nos dirigieran unas palabras.

El Sr. cónsul agradeció a los que prepararon el acto y se refirió a la vida del Santo en Polonia y el mundo, recordó que visitó 129 países en un trabajo político y diplomático, promoviendo la paz entre las naciones y en dos oportunidades llegó a la Argentina.

-El Papa no sólo pertenece a los polacos –agregó - es universal por los valores que promovía.

Luego el Padre Jorge también se refirió a sus visitas a nuestro país, en las que nos recomendó “que el hermano no se enfrente más al hermano, que la dignidad humana sea siempre respetada”.

Fue un guía para millones de personas, hace doce años que partió de este mundo y tres que fue canonizado. Hoy nos mira desde la casa del Padre, bendice al pueblo argentino y sigue estando vivo en sus corazones. Nos acompaña e indica el camino por un mundo mejor.

Luego se invitó a las autoridades para descubrir la placa, dejando a la vista las primeras palabras pronunciadas por el Papa Juan Pablo II en Roma, el 22 de octubre de 1978:

¡NO TENGAN MIEDO! ¡ABRAN LAS PUERTAS A CRISTO!

El padre Jorge solicitó al obispo que le diera su bendición, manifestando que fue nombrado por el Papa Juan Pablo II.

-Como sacerdote polaco le hago entrega de este presente hecho en la diócesis de Cracovia – le dijo, quitando de su cuello la estola con la imagen del Santo para obsequiársela.

-Muchas gracias, esto no lo esperaba – respondió el obispo – Siempre recordamos los momentos difíciles en que el Santo nos ayudó a encontrar la paz.

Procedió a bendecir la placa y nos invitó a rezar el Padrenuestro.

El coro de jubilados entonó la canción “La estaca” del cantautor catalán Luis Llach (1968).

Para finalizar, la banda militar interpretó la “Marcha de Malvinas” y al son de la “Marcha de San Lorenzo” se retiró.

En aquel momento histórico, aprovechamos para tomar fotos de la plaza, posando en las hamacas, los asientos, entre las plantas ornamentales y flores.

Muy cerca, el río celeste corre como espejo del cielo, se puede ver en la otra orilla la costa uruguaya arbolada, como si se tratara de una tarjeta postal.

María Teresa Dittler

Wywiad z Panem Profesorem Andrzejem Maciejczakiem.

- Panie Profesorze jaka była Pańska najtrudniejsza operacja?

Chyba żaden chirurg nie ma tej jednej najtrudniejszej operacji. Każda może być trudna w jakimś fragmencie, niekoniecznie w całości i mogę powiedzieć, że trudne momenty w jednej „łatwej” operacji mogą równoważyć trudne chwile w innej teoretycznie dużo trudniejszej. Chirurgia jest zawodem, w którego wykonywaniu zaprzęga się przy stole operacyjnym nie tylko wysiłek fizyczny: stanie w niewygodnej, jednostajnej, monotonnej pozycji, ale także cały obciążenie psychiczne w postaci stale napiętej uwagi, zmysłów i towarzyszącym im stresowi. Tak jest nawet wtedy, jeżeli ktoś pracuje 30 lat jako chirurg.

Każda operacja jest zupełnie inna niż poprzednia. Choć wyglądają podobnie to jednak nie przebiegają tak samo i zawsze czyhają te same niebezpieczeństwa i powikłania, które mogą się przydarzyć, jeżeli chirurg na moment zapomni, że każdą ma wykonywać z taką uwagą i zaangażowaniem, jakby ją robił po raz pierwszy. Z taką samą atencją i takim samym namaszczeniem.

Jak pani pyta o najtrudniejszą to przypominam sobie, raczej w formie dykteryjki, operację bardzo trudnego nowotworu kości krzyżowej. Choć wtedy nie było mi do śmiechu. Wiedziałem, że operacja niesie ze sobą dużą utratę krwi o czym chory i jego rodzina zostali uprzedzeni. Co więcej powiedziałem, że może się też zdarzyć że nie będziemy w stanie opanować krwawienia i może skończyć się to źle, ze zgonem na stole operacyjnym włącznie.

Rzeczywiście było ciężko. Krwawienie było gigantyczne i był to swego rodzaju dramatyczny wyścig: albo usunę całkowicie guza i krwawienie zatrzyma się, albo nim go usunę on wykrwawi chorego na śmierć. W miarę jak krwawienie było coraz większe do moich uszów dobiegała nerwowa krzątanina ze strony anestezjologów. Spadki ciśnienia, przetaczanie krwi, potem przyjsie drugiego i kolejnego anestezjologa, wszystko to słyszałem mając wzrok utkwiony w polu operacyjnym. Już wiem, że nie jest dobrze. I nagle słyszę najgorsze ze strony anestezjologów: mówią żebyśmy obrócili na plecy leżącego na brzuchu chorego i go reanimowali. Ale jak? Olbrzymia rana operacyjna na plecach jest otwarta. Mogę tylko upakować ją gazą i odwrócić chorego. Już niemal obracaliśmy chorego gdy anestezjolog

raczej zrezygnowanym głosem powiedział: „to już zaszywajcie”. Intensywne krwawienie ustało, krew leniwie spływała do rany, tak jak by ciśnienie tętnicze było już szczątkowe, miałem wrażenie, że zaszywamy niemal zwłoki. I w tym momencie, w tym największym rozgardiaszu, w tej całej adrenalinie, która była u każdego w zespole operacyjnym ujrzałem kątem oka w drzwiach sali operacyjnej kapelana szpitalnego co gorsze bez czapki i bez maski z zaledwie zarzuconym na ramiona fartuchem. Kto go tam wpuścił w takiej chwili i to na dodatek kompletnie niesterylnego? Nie wiem. Kapelan rozpoczął modlitwę, a później zniknął. Kiedy chory został zdjęty ze stołu z szczątkową funkcją krążenia zdecydowałem, że od razu pójdę poinformować żonę chorego o niekorzystnym przebiegu operacji. Nie było jej jednak. Chwilę poczekałem i zszedłem ponownie na blok operacyjny, zobaczyć czy już stwierdzono zgon. Wchodzę na salę wybudzeń, a stamtąd dochodzi mnie głos mojego pacjenta, całkiem zresztą żwawy: „Panie Docencie, co z tą operacją? Udała się czy nie?” Zamurowało mnie. Byłem pewien, że ten chory nie przeżyje tej operacji. Niesamowity przypadek ale z takich przypadków składają się najciekawsze wspomnienia zawodu lekarza.

Mógłbym opowiedzieć wiele takich historii, każda niczym film akcji bo operacje budzą czasami olbrzymie emocje. Wolałbym, żeby takich było mniej. Ale tak nie jest. Chirurgia i medycyna uczą pokory. Czasami czujemy się bogami na sali operacyjnej ale to błogie przeświadczenie trwa do następnej ciężkiej operacji, która weryfikuje nasze nieskromne poczucie bycia kimś wyjątkowym.

Każda pierwsza operacja, którą się robi jest trudna. Chirurg musi się cały czas rozwijać. Jeśli nie robi nowych operacji i nie przyswaja nowych technik i technologii chirurgicznych to cofa się zawodowo. Bo cofa się ten kto nie idzie naprzód z rozwojem wiedzy i technologii. Jeżeli ktoś zabiera się za nowe operacje to tak jakby się odnowa uczył swojej specjalności. Dlatego istnieje silna pokusa aby tkwić w rutynie i tłumaczyć sobie: po co zmieniać coś co sprawdza się i daje dobre wyniki. Ale bez oderwania się od rutyny i parcia do przodu nie byłoby postępu w medycynie. Zatem dobry chirurg uczy się aż do końca dni swojej pracy zawodowej.

Wracając do trudnych operacji: trzeba też uważać, bo najwięcej powikłań i czasami nieprzewidzianych zdarza się przy ... banalnie prostych operacjach. Zawsze powtarzam moim asystentom: nie ma prostych operacji. Każda jest poważna – nawet przepraszam głupie wyrwanie zęba u stomatologa może spowodować niespotykane komplikacje. Autentycznie.

(c. d. na str. 11)

(ze str.10)

- Zastanawiam się, czy trudniej operuje się dziecko, czy starszego, który rozumie więcej i zdaje sobie bardziej sprawę z powagi sytuacji?

Ja nie operuję dzieci. Operuję młodzież, taką 12 czy 13-letnią ale w sensie anatomicznym, wielkości pola operacyjnego itd. nie czuję tej różnicy na stole operacyjnym. Mówiąc natomiast o nastawieniu psychicznym to brzemień odpowiedzialności jest większe ale na szczęście to uczucie znika w momencie, gdy chorego pokryje się prześcieradłami i chustami operacyjnymi i ma się wyeksponowany tylko kawałek skóry. To jest chyba tak, jak z aktorem wychodzącym na scenę, przed wyjściem denerwuje się, a później, jak stanie w świetle reflektorów to trema uchodzi. Z chirurgią jest jak z aktorstwem też jest element tremy.

- Co Pan, Panie Profesorze uważa za swój największy sukces zawodowy?

Muszę Pani powiedzieć, że nikt wcześniej nie zadał mi takiego pytania, co uważam za największy sukces zawodowy? Generalnie powiedziałbym, że fakt, że w ogóle zostałem chirurgiem, bo to było moje marzenie. Moim marzeniem na studiach było zostać chirurgiem. Nie wiedziałem, co prawda, że będę neurochirurgiem i będę operował mózg i kręgosłupa, ale chciałem być chirurgiem. Do tego marzenia przykładałem dużą wagę. Kiedy nim zostałem, a w zasadzie neurochirurgiem, też nie wiedziałem, że wyspecjalizuję się przede wszystkim w chirurgii kręgosłupa, i że będzie to moją największą pasją zawodową.

Nie mam tego jednego najważniejszego osiągnięcia, większość moich osiągnięć stawiam na równi w jednym szeregu. Wśród nich mogę wymienić fakt, że zaistniałem na międzynarodowym forum jako wykładowca i szkoleniowiec w organizacjach naukowych zajmujących się edukacją chirurgów na każdym poziomie. Są to takie organizacje jak Europejski Związek Towarzystw Neurochirurgicznych (European Association of Neurosurgical Societies) w którym udzielałem się jako wykładowca i szkoleniowiec młodych neurochirurgów z całej Europy. Oprócz młodych kolegów z Europy szkolą się także młodzi koledzy z USA, Azji a także Afryki. Albo np iAOSpine - jedno z najpotężniejszych naukowych towarzystw kręgosłupowych zajmujących się chirurgią kręgosłupa. Byłem zaangażowany w także w EuropeSpine - jednym z największych towarzystw naukowych, specjalistów zajmujących się chirurgią kręgosłupa. W 2009 roku byłem gospodarzem światowego zjazdu chirurgii kręgosłupa organizowanego przez EuropeSpine. W Warszawie w Pałacu Kultury i Nauki było 3000 chirurgów kręgosłupa z całego świata, a ja pełniłem rolę gospodarza.

Działam także w polskich organizacjach

szkolących młodych neurochirurgów i ortopedów w chirurgii kręgosłupa: w Polskim Towarzystwie Neurochirurgicznym a także w Polskim Towarzystwie Chirurgii Kręgosłupa. Za sukces poczytuje sobie także fakt, że udało mi się po przyjeździe do Tarnowa przeobrazić nieznany wcześniej oddział neurochirurgii w szpitalu wojewódzkim w oddział słynący z chirurgii kręgosłupa w całym kraju. Muszę przyznać, że z wielką pomocą i zaangażowaniem Pani Anny Czech, dyrektor szpitala, która wzięła sobie do serca ideę stworzenia w Tarnowie znaczącego oddziału neurochirurgii

Kolejnym sukcesem jest, że w Tarnowie udało mi się trafić na ludzi tak lekarzy i pozostały personel oddziału będących porządnymi, uczciwymi i oddanymi oddziałowi ludźmi, z którymi świetnie mi się współpracuje. Jestem zdania, że od zespołu dużo zależy, bo dobre imię o oddziale kształtują wszyscy w nim pracujący: od szefa oddziału, poprzez lekarza, pielęgniarkę, sekretarki aż po salowych. Każdy członek tego zespołu z osobna i w kolektywie kształtuje jakość i markę tego oddziału

Ja miałem to szczęście, że trafiłem nie tylko na rzetelnych, oddanych, godnych zaufania, ale także zdolnych i utalentowanych, których mogłem jak tylko od początku przychodzić uczyć fachu i rzemiosła chirurgicznego, zwłaszcza chirurgii kręgosłupa.

Za swoje osiągnięcie uważam też, że zostałem w końcu profesorem, bo wymarzyłem to sobie na studiach. Zajęło mi to 30 lat. Myślę, że dosyć szybko jak na warunki polskie. Połowę tego dorobku naukowego niezbędnego by otrzymać profesurę osiągnęłam pracując w dużej, olbrzymiej klinice w dużym mieście, drugim, co do wielkości wtedy w Polsce, w Łodzi w Wojskowej Klinice Neurochirurgii. Ale druga osiągnęłam tutaj w Tarnowie

Po 17 latach pracy w Klinice Neurochirurgii Wojskowej Akademii Medycznej w Łodzi miałem już dosyć pracy akademickiej, studentów a przy tym zacząłem kształtować własne koncepcje chirurgii kręgosłupa niezależnie od mojego wspaniałego szefa Pana profesora Andrzeja Radka, u którego pracowałem w Klinice i uczyłem się rzemiosła chirurgicznego. Z tego powodu przenieśliśmy się do Tarnowa. Tutaj zreformowałem oddział, który u swoich początków operował 300 przypadków rocznie, a teraz 1.600, który miał czworo asystentów, bardzo młodziutkich ludzi, a teraz jest nas w sumie 10. Wszyscy są utalentowani i uzdolnieni. Kiedy moi młodzi asystenci jechali na egzaminy ze specjalizacji do Warszawy, bo w neurochirurgii egzaminy zdaje się w Warszawie to okazywali się być bardziej wyoperowani niż ich koledzy z wielkich klinik uniwersyteckich. Mieli logbook (czyli książkę

(c. d. na str. 12)

(ze str.11)

udokumentowanych operacji które przeprowadzili w trakcie nauki rzemiosła chirurgicznego), której zazdrościli im wszyscy rówieśnicy. To są moje największe osiągnięcia zawodowe.

- Panie Profesorze jest Pan jednym z najwybitniejszych polskich neurochirurgów. Operuje Pan najtrudniejsze przypadki: chorób, urazów oraz nowotworów kręgosłupa i głowy. Móglby Pan pracować w najlepszych klinikach i szpitalach, a jednak od ponad 10 lat jest Pan ordynatorem neurochirurgii w Szpitalu im. Św. Łukasza w Tarnowie. Czy czasem nie żałuje Pan podjętej przed laty decyzji i co na nią wpłynęło?

Przede wszystkim dziękuję za słowa, które są na wyrost. Nie czuję się gwiazdą neurochirurgii, ale co mnie skłoniło żeby przyjechać do Tarnowa? Tak, jak wspomniałem w pewnym momencie, po niemal 18 latach pracy w dużej klinice Neurochirurgii Akademii Wojskowej w Łodzi, w której moim szefem był podpułkownik prof. dr. hab. Andrzej Radek przybyłem do Tarnowa. Pracowałem w klinice słynącej wtedy w kraju z chirurgii kręgosłupa, więc stamtąd wyniosłem podstawy i umiejętności techniki chirurgicznej kręgosłupa. Miałem też już dosyć pracy akademickiej, bo praca lekarza w klinice to nie tylko leczenie pacjentów ale i zajęcia ze studentami medycyny, pisanie artykułów naukowych, badania naukowe. Byłem zmęczony tymi poza lekarskimi obowiązkami i chciałem oddać się wyłącznie działalności chirurgicznej. To, że trafiłem do Tarnowa to był zbieg okoliczności. Pani dyrektor Anna Czech w 2002 roku już dawno była dyrektorem szpitala, a właśnie odszedł ordynator zostawiając zespół 4 młodych osób. Pomyślała, że chciałaby, żeby na ordynatora przyszedł ktoś od pana prof. Radka, ponieważ poznała Pana Radka jako pacjentka. Była oczarowana szarmanckim sposobem bycia mojego Szefa oraz tym, że jest gwiazdą chirurgii. I odszedłem z Kliniki. Pamiętam jak w 2001 przyjechał jako „posłaniec” Pani Dyrektor pan doktor Józefowicz, wtedy zastępca dyrektora do spraw lecznictwa tarnowskiego szpitala św. Łukasza. Zapytał, czy jest ktoś chętny wziąć Tarnów. Zgłosiłem się do szefa i uzgodniliśmy, że odejdę na swoje, tak jak uczyniło to przede mną wielu moich kolegów, którzy kolejno opuszczali klinikę, gniazdo rodzinne, by tworzyć nowe oddziały albo wziąć w kierownictwo oddziały gdzieś w całej Polsce. Mój szef ma najwięcej swoich uczniów jako ordynatorów w kraju. No i przyjechałem do Tarnowa. Udało mi się z Panią Dyrektorem nawiązać bardzo dobrą współpracę. Udało mi się zaszczepić ideę, żeby w Tarnowie stworzyć wszechstronny oddział neurochirurgii zajmujący się także chirurgią kręgosłupa na najwyższym poziomie,

w co oczywiście trzeba było zainwestować olbrzymie pieniądze. Te pieniądze zostały zainwestowane przez Panią Dyrektora Czech. W tej chwili mogę powiedzieć, że tarnowski oddział neurochirurgii jest jednym z najlepiej wyposażonych w Polsce, jeśli chodzi o chirurgię kręgosłupa. Mamy technologię i urządzenia, których nie ma niejeden wielki ośrodek uniwersytecki.

Po za tym, co mnie jeszcze trzyma w Tarnowie? Ludzie. Mój zespół. Nie wyobrażam sobie, żebym, gdzieś indziej trafił na lepszy zespół: lekarski i pielęgniarski. Szkoda by mi było odchodzić z Tarnowa gdzie indziej i tracić coś, co jest bardzo ważne: wsparcie dobrego zespołu.

I trzecia rzecz: to że w Tarnowie czuję się doceniany. Czuję się kimś ważnym. To jest też nie bez znaczenia, bo daje poczucie, że jestem przydatny dla tej lokalnej społeczności. Pracując tutaj spełniam swoje ambicje zawodowe.

- Porównał Pan kiedyś Tarnów do włoskiej Sieny...

Tak, oczywiście. Tarnowski Rynek jest bardzo renesansowy, w stylu Renesansu włoskiego. Zdarza mi się, że podczas wykładu wplatom na koniec lub początek na stronę tytułową jakiś obrazek z miasta. Kiedy raz umieściłem obrazek tarnowskiego rynku to jedna z osób podeszła spytała się, czy to rynek w Sienie we Włoszech? Odpowiedziałem: nie to był Tarnów Poland

- Powszechna jest opinia, że właśnie najlepszy sprzęt, najwięcej funduszy jest w najbardziej prestiżowych ośrodkach...

Nie zawsze. To się zmienia. Obserwuję to, że bardzo często lokalne władze czy lokalni władarze mają ambicje wyposażyć szpital, czy oddziały w najnowocześniejszy sprzęt.

Sprzęt, którym dysponujemy w naszym oddziale bywa w klinikach, ale mają go ośrodki jeszcze mniejsze niż Tarnów. Takie urządzenia - na przykład Ramię O, neuronawigacja pozwalające nawigować chirurga w kręgosłupie i głowie mają takie ośrodki np. Opole, Zielone Góra, czy Powiedzmy Konin. Takie ośrodki są i to zależy od ambicji dyrektorów szpitali, jak też władz lokalnych, które chcą np. stworzyć jakiś szpital czy oddział na wysokim poziomie. To nie jest tak, że tylko kliniki dzisiaj dysponują najnowocześniejszym sprzętem.

- Panie Profesorze jest wielu ludzi uważających, że Zachód Europy oraz Stany Zjednoczone oferują lepszy standard opieki medycznej niż w Polsce. Rzeczywiście są przypadki, gdzie leczenie wymaga wyjazdu za granicę, ale w dużej części na podobnym poziomie można otrzymać w kraju. Mimo to część osób woli za wszelką cenę leczyć się po za krajem. Dlaczego tak jest Pana zdaniem?

(c. d. na str. 13)

(ze str.12)

Jest takie powiedzenie: cudze chwalicie swego nie znacie. To zdanie mam od dawna. Oczywiście nic nie ujmując USA czy wyśmienitym, wiodącym ośrodkom europejskiej medycyny ale poziom medycyny na świecie wyrównał się. Zwłaszcza w Europie oraz między Europą, a Ameryką Północną. Pamiętajmy, że te cudowne, wspaniałe znane ośrodki medyczne w USA, promieniujące na cały świat nowoczesnymi technologiami i stojące w pierwszym szeregu postępu są elitarne. W USA czy w Europie istnieje cała reszta codziennej medycyny i serwis o różnym poziomie. Elitarne ośrodki rzeczywiście wyznaczają trendy, za nimi podąża pozostały świat medycyny. Ale proszę mieć na uwadze, że lekarze, zwłaszcza polscy są bardzo ambitni. Od kiedy mamy paszporty w kieszeniach, czyli od początku lat 90, jeżdżą za granicę, szkolą się, podglądają najlepszych i przywożą te zdobycze medycyny to tutaj. Po za tym uczestniczą w konferencjach naukowych. Czytają fachowe piśmiennictwo, szkolą się na szkoleniach za granicą.

Na pewno są choroby, których nie można wyleczyć w Polsce, chociaż jeśli chodzi o neurochirurgię nie potrafię wskazać ani jednego przypadku, który nie mógłby zostać zoperowany w naszym kraju i chory musiałby jechać za granicę np. do Stanów Zjednoczonych. Już nawet teraz kiedy mamy Gamma knife to właściwie mamy wszystko w Polsce. Wyjaśnię, że Gamma knife to nowoczesne urządzenie do napromieniowania guzów głowy i w innych lokalizacjach poza głową.

- Panie Profesorze poruszę trudny i ważny temat – transplantologię. Osobiście jestem jak najbardziej za! Oddanie komuś narządu, aby go uratować to chyba największy dar jaki można dać drugiej osobie. Niestety wciąż wielu ludzi nie zgadza się, aby po śmierci jego organy zostały przeszczepione. Wielokrotnie spotkałam się z opinią, że śmierć mózgu nie oznacza śmierci człowieka, jak też, że może on w dalszym ciągu może odczuwać ból. Podobno m.in. w Szwajcarii został wprowadzony nakaz operowania zmarłych pod znieczuleniem ogólnym...

Tutaj jest dużo nieporozumień. Są jednoznacznie określone kryteria śmierci mózgu, których potwierdzenie jednoznacznie mówi, czy człowiek żyje, czy nie.

Oczywiście można podtrzymywać tkanki ludzkie całego organizmu przy życiu sztucznie: wentylując płuca, podając ośrodki podtrzymujące pracę serca i krążenie krwi, ale jeżeli mózg nie żyje to znaczy, że nie żyje osobnik. Kiedy z tak podtrzymywanego sztucznie przy życiu ciała się pobierze organy to odłącza się respirator i tkanki ciała mogą umrzeć. Mózg w tym czasie już dawno jest martwy. Te pobrane narządy

z jednego ciała mogą ocalić życie i zdrowie nawet kilkunastu pacjentów. Jest takie powiedzenie, które może niedokładnie zacytuję: Pan Bóg nie potrzebuje twoich organów w niebie, zostaw je na ziemi. Jeżeli czyjeś narządy, ograny mają komuś przedłużyć życie to warto oddać je potrzebującym chorym ?

Ludziom jest się ciężko pogodzić z dawstwem narządów, bo wiele osób nie rozumie co oznacza śmierć człowieka. Powszechne bywa myślenie: przecież widzę, że żyje, bo bije serce, bo podawane są leki. Widzę, że żyje, bo oddycha, a tak naprawdę to respirator, maszyna oddycha za chorego. Myślą, że może jeszcze ożyje. Ludziom trudno przyjąć do wiadomości, że są kryteria jednoznacznie mówiące, kiedy następuje śmierć mózgu, a śmierć mózgu to śmierć człowieka. W związku z tym trudno jest się im pogodzić z taką sytuacją i mogą się nie zgadzać na oddanie narządu bliskiego do transplantacji. A po za tym to nie rodzina decyduje czy oddać narządy. W świetle prawa, przynajmniej polskiego, rodzina nie jest dysponentem ciała krewnego lub powinowatego. Gdyby lekarz się uparł, postawił na swoim, ma prawo pobrać narządy, i żadna rodzina nie miałaby prawa wytoczyć procesu sądowego. Ale ze względów etycznych, moralnych, i z powodu czystej empatii nikt nie pobiera narządów przy sprzeciwie rodziny. Wiele osób rozumie, że oddanie narządów ich zmarłego bliskiego daje życie innym. Co więcej jest im łatwiej potem znieść śmierć najbliższych wiedząc, że część ich doczesnego ciała funkcjonuje w innym człowieku, żyjącym i cieszącym się życiem i tam żyje część ich bliskich, krewnych, w jakiś powiedzmy symbolicznym sensie. Z drugiej strony są ludzie, których wyobraźnia czy prostota umysłu nie ogarnia tego wszystkiego, ale trudno takie osoby przekonywać, że się mylą, są w błędzie skoro prawdopodobnie nigdy tego nie będą w stanie pojąć.

- Panie Profesorze niedawno czytałam o włoskim neurochirurgu Sergio Canavero, który powiedział, że już niedługo być może pojawi się możliwość przeprowadzenia pierwszego przeszczepu głowy i on tego dokona. Czy uważa Pan Profesor, że jest to realne?

Samo przeszczepienie głowy jest realne i wykonalne. Ja bym tego nie nazwał przeszczepem głowy tylko doczepieniem tułowia do głowy. Bo to tak naprawdę w takim ciele wszystko co jest od szyi w dół nie będzie funkcjonowało w sensie możliwości ruszania i czucia. To tak jak u osoby po złamaniu kręgosłupa szyjnego z pełnym uszkodzeniem rdzenia kręgowego. Ciało poniżej szyi żyje, ale nie ma ani śladu ruchu ani czucia. Taka osoba której głowę przeszczepi się na inne ciało będzie od szyi w dół będzie kompletnie sparaliżowana. Żeby zrobić przeszczep głowy trzeba

(c. d. na str. 14)

(ze str. 13)

uciąć - mówiąc to mówię bardzo po laicku - głowę wraz z kręgosłupem przez rdzeń kręgowy. Nikt do tej pory nie zregenerował rdzenia i pęki, co klinicznie nie jest to możliwe. W związku z tym przeszczep głowy oznacza tylko tyle, że ta głowa żyłaby przyczepiona do tułowia, a samo tułowie nigdy nie będzie się ruszało. Nigdy, ponieważ przerwany jest rdzeń a na dzień dzisiejszy nie potrafimy regenerować rdzenia kręgowego.

Streszczając: przeszczep głowy jest możliwy ale nie ma żadnego sensu i nie widzę korzyści z takiego przeszczepu.

Panie Profesorze pójdźmy o krok dalej. Może dzisiaj to jeszcze sfera science-fiction, ale czy wyobraża sobie Pan przyszłość medycyny, że wiele chorób leczymy poprzez eliminację wadliwego genu?

To jest nie tylko przyszłość medycyny ale już teraźniejszość. Co prawda ograniczona do niewielkiej ilości chorób ale z czasem wierzę rozprzestrzeni się na inne dręczące ludzkość choroby. Postęp w medycynie jest niezwykle szybki i geometryczny. Czasami nie jesteśmy sobie w stanie wyobrazić przyszłej medycyny nawet w perspektywie kilkunastu lat. Pamiętam neurochirurgię jako młodzieńki lekarz. Kiedy patrzę z dzisiejszej perspektywy na postęp jaki się w niej dokonał to ulegam zdumieniu. Gdyby wtedy ktoś mi powiedział, że będą takie urządzenia, jak teraz do operacji kręgosłupa to odpowiedziałbym, że brzmi to jak science-fiction, a te urządzenia pojawiły się w ciągu niecałego pokolenia zawodowego.

Łatwo wyobrazić sobie sytuację że chirurgia będzie w przyszłości niepotrzebna albo jej lwa część zostanie zastąpiona innymi terapiami. Np. zamiast usuwania stawu biodrowego i zastępowaniu go endoprotezą, będziemy może mogli staw zregenerować np. za pomocą komórek macierzystych lub inżynierii genetycznej czy w jeszcze jakiś inny sposób, którego obecnie nie jesteśmy nawet w stanie sobie wyobrazić. Może nie będziemy już musieli np. operować zwyrodniałego dysku kręgosłupa, bo będziemy w stanie odwrócić proces jego zwyrodnienia i przywrócić jego funkcje takie, jak za młodych lat za pomocą terapii genetycznej. To oczywiście wszystko jest przed nami. W jakim czasie? Nie wiem. Terapie genetyczne w pewnych rzadkich chorobach to już fakt. Jestem pewien, że nadchodzi era medycyny, w której wiele chorób, a może większość, będziemy leczyli metodami inżynierii genetycznej. Dziś potrafimy już to robić w małej skali w wybranych szczególnych chorobach.

- Panie Profesorze poruszę jeszcze jeden ważny temat: komórki macierzyste. Często słyszymy o nich w mediach. Są to informacje o nowych

terapiach i nie raz wywołują kontrowersje. Jaki jest prawdziwy potencjał komórek macierzystych? Czy są wartościowymi narzędziami badawczymi i terapeutycznymi? Jakie są zalety i ograniczenia poszczególnych rodzajów komórek? Czy mógłby Pan Profesor wyjaśnić ten trudny temat, aby wszyscy mogli zrozumieć to zagadnienie? Wiem, że Pan bardzo dobrze potrafi w sposób prosty i zrozumiały tłumaczyć trudne sprawy...

Mogę bardzo ogólnie powiedzieć, że na pewno komórki macierzyste mają przyszłość w medycynie. Mówiąc o komórkach macierzystych wkraczamy także na pole różnego rodzaju konfliktów etycznych i moralnych rodzących także dylematy prawne. Można w różny sposób pozyskiwać komórki macierzyste np. z embrionów z poronionych ciąż albo w niektórych krajach z aborcji. Nie tylko to drugie ale nawet i pierwsze rodzi poważne dyskusje natury etycznej i prawnej. Ale można je pozyskiwać, także w inny sposób, w sposób pozbawiony etycznych i moralnych kontrowersji, np. ze szpiku kostnego albo z komórek nerwu węchowego jak zrobili to nasi polscy koledzy neurochirurdzy ze Szpitala Klinicznego we Wrocławiu. To drugie wymaga wszakże otwarcia czaszki i pobrania fragmentu nerwu węchowego którego komórki później się namnaża w środowisku in vitro.

Generalnie komórka macierzysta jest komórką we wczesnym etapie rozwoju, gdy jeszcze nie wiadomo, czy zamieni się ona w tkankę nerwową, skóry, łączną, kostną lub inną, czyli jest ona wielopotencjalna. Tak jest w embrionie. Embrion zanim stanie się embrionem jest najpierw jedną komórką, która potem się dzieli na dwie, trzy, cztery itd. Te komórki mają możliwość różnicowania się w linie komórkowe dowolnych tkanek i na tym etapie to są te komórki, które można zmusić by zamieniły się w potrzebne do terapii komórki (np. nerwowe) wbudowujące się w uszkodzoną tkankę, np. rdzenia kręgowego

Podobne komórki obecne są też u człowieka np. w szpiku kostnym. Możemy je różnicować w różne inne komórki, wykorzystywać do tego, aby zmuszać je do przekształcenia się np. w komórkę mięśnia, skóry itd. czy w komórkę innego typu. Na pewno jest to dziedzina wiedzy, która będzie się rozwijała niezależnie od dylematów moralnych, etycznych i prawnych.

- Mózg człowieka poznany jest tylko w małym procencie. Kiedy poznamy wszystkie właściwości tego organu? Czym może zaskoczyć?

Cały czas poznajemy mózg i cały czas nas zaskakuje.

- Ale kiedy poznamy w 100 %?

Może nigdy i na zawsze będzie nieodkrytą tajemnicą. Na pewno poznajemy go coraz lepiej i wiemy

(c. d. na str. 15)

(ze str. 14)

coraz więcej ale czy dojdziemy do pełnej wiedzy o tym narzędzie ? Gdy byłem studentem to uczyłem się na anatomii, że ośrodek ruchu jest w zakręcie przedśrodkowym, a czucia w zakręcie zaśrodkowym. 30 lat później, już jako dojrzały neurochirurg wiem, że to jest tylko część prawdy. Wystarczy zrobić badanie czynnościowe rezonansu magnetycznego by ujrzeć na obrazach, że kiedy badany celowo rusza ręką w trakcie badania to aktywuje się tkanka mózgowa nie tylko w zakręcie przedśrodkowym ale w kilku innych miejscach kory mózgowej, czasem nawet w drugiej półkuli mózgu ! Lokalizacja funkcji w korze mózgu jest zatem bardziej skomplikowana niż nam się to wydawało jeszcze niedawno.

- Panie Profesorze czy Pan jako wybitny, światowej sławy neurochirurg wierzy w cuda w medycynie? Ja stawiam raczej na naukę. Moja dewiza dotycząca nauk typu medycyna to odkąd pamiętam: „first of all science”.

Proszę nie mówić do mnie ani „wybitny” ani „wielki”, ponieważ nie czuję się tak. Jestem po prostu neurochirurgiem a neurochirurgia jest moją pasją. Co do cudów. Pracuję ponad 30 lat w medycynie i nie spotkałem się z chorobami, z przebiegami chorób lub z wynikami operacji, o których mógłbym powiedzieć, że to jest cud. Nawet wspomniana przeze mnie dykteryjka to też nie był cud. Po prostu anestezjologzy zrobili swoją robotę, były potężne spadki ciśnienia, ale potrafili utrzymać krążenie. Żadne z tych spadków nie były takie, żeby uszkodzić mózg.

Nie spotkałem się z kategorią cudu w tym sensie, że było jakieś wyleczenie, którego nie moglibyśmy wyjaśnić metodami naukowymi czy metodami zwykłej dedukcji lekarskiej. Nie widziałem w mojej karierze niewytłumaczalnych z punktu widzenia lekarskiego i naukowego przypadków wyleczeń. Ale może jeszcze za mało pracuję. Sądzę, że cudami nazywa się te przypadki w których nasza wiedza jest na tyle niedostateczna, że nie potrafimy wyjaśnić ich przebiegu lub niespodziewanego obrotu choroby. Mogę powiedzieć za to w przenośni: cała medycyna jest jednym wielkim cudem, a tworzą go na co dzień lekarze.

- Jakie są marzenia zawodowe Pana Profesora?

Moim marzeniem zawodowym jest utrzymać rozwój tego oddziału na jak najwyższym poziomie do końca moich dni jako jego kierownika, lekarza. Utrzymanie wysokiego statusu tego oddziału i jego prestiżu, bo to jest coś, co razem z panią dyrektorką i całym zespołem budujemy od lat. Wkładamy w to wiele wysiłku i pracy.

Po drugie chciałbym pozostać sprawnym chirurgiem jeszcze co najmniej do emerytury, a emeryturę może wymyślę sobie w wieku 70 lat. Moim marzeniem jest

też, żeby omijały mnie wszelkie przykre powikłania u chorych. Znakomita większość powikłań najczęściej nie zależy od lekarzy. Są one zwykle splotem wielu różnych okoliczności zaistniałych tym samym czasie i przestrzeni. To nie jest jedna prosta przyczyna. I chciałbym też, aby nigdy nie poddać się rutynie i nie ustać w poszukiwaniu w wdrażaniu do praktyki chirurgicznej nowin technologicznych i najnowszych osiągnięć medycyny.

- Jaki jest Pan Profesor Andrzej Maciejczak prywatnie? Pytam o ulubione książki po za tymi autorstwa prof. ks. Michała Hellera? Rodzaj muzyki? Film?

Jeżeli chodzi o ulubione książki to muszę powiedzieć, że bardzo cierpię na brak czasu dla nich. Ten czas pożera mi nie tylko praca lekarska ale i akademicka, naukowa, działalność w międzynarodowych i polskich towarzystwach chirurgii kręgosłupa. Jako profesor na uczelni w Rzeszowie jestem kierownikiem Katedry Neurochirurgii i Spondyliatrii, gdzie mam zespół asystentów, adiunktów, którym kieruję, i którzy pod moim kierunkiem prowadzą badania naukowe. Mam też dużo funkcji w organizacjach międzynarodowych, wykłady w Polsce i za granicą, a to też wymaga czasu, przygotowania recenzuję dużo artykułów i prac doktorskich. Jestem redaktorem w angielskojęzycznym piśmie, naszym polskim wysoko ocenianym „Neurology and Neurosurgery”, które posiada impact factor - czyli ma punktację notowaną w bazach danych pism naukowych. Dlatego w tym młynie obowiązków i zobowiązań brakuje mi trochę czasu na czytanie książek niemedycznych i niezawodowych. Ale jeśli już znajdę czas to czytuję literaturę beletrystyczną poszerzającą wiedzę o świecie albo lepiej powiedzieć o wszechświecie. Taka literatura, która dotyka zasadniczych dla człowieka problemów: skąd jesteśmy? Dokąd zmierzamy? Dlatego czytam książki księdza profesora Michała Hellera, znakomitego kosmologa, osobę która opisuje świat nie tylko oczami znakomitego fizyka i matematyka ale i filozofa. Także książki genialnego kosmologa Stevena Hawking’a. Czasami mówię, że trudno powiedzieć czy nasz profesor Michał Heller naszym Stephenem Hawking’iem czy też Stephen Hawking jest naszym polskim Michałem Hellerem. Obaj i wielu im podobnych opisują niewiarygodnie ciekawe rzeczy, których normalny śmiertelnik nie jest czasami w stanie objąć, bo jak objąć wyobraźnią normalnego człowieka cztery czy jedenaście wymiarów czasoprzestrzeni, albo skomplikowaną abstrakcję matematyki dyskretnej czy geometrii nieeuklidesowej ? Albo jak objąć zrozumieniem szczególną i ogólną teorię grawitacji Einsteina ? Jak objąć wyobraźnią mechanikę kwantową w której

(c. d. na str. 16)

(ze str. 13)

pojęcie lokalizacji i czasu w mikroskali są tylko kwestią prawdopodobieństwa albo wyobrazić sobie że ta sama dana cząstka przebywa jednocześnie w niezliczonej liczbie możliwych miejsc ?

Moją pasją jest muzyka. Muzykę uwielbiam i ubóstwiam. Właściwie każdy jej rodzaj. Najbardziej lubię soul i jazz, muzykę graną przez czarnych wykonawców amerykańskich. Ten styl bardzo mi się podoba. Kiedyś kolekcjonowałem muzykę na płytach CD, teraz kolekcjonuję po prostu z sieci. Jak tylko coś usłyszę i mi się spodoba to od razu ściągam na mojego z iTunes na mojego iPhone'a.

I oczywiście pływanie. Bez pływania byłoby mi źle i to ono jest moim codziennym rytuałem. Wstaję 05:15 lub o 05:00 po to, żeby o 6 być na pływalni. Nie pływam relaksacyjnie jak niektórzy sądzą tylko trenuje wg ustalonego programu trenera. Bardzo doceniam wysiłek fizyczny. Zawsze byłem człowiekiem, którzy uważał, że w zdrowym ciele zdrowy duch. Trzeba dbać o fizyczną stronę by mieć zdrową psychikę. Cenię w ludziach sportowe zacięcie i zainteresowania. W młodości uprawiałem różne dyscypliny sportu. Począwszy od lekkiej atletyki, przez siatkówkę aż po karate, które przez 4 lata trenowałem w liceum i dopiero na studiach musiałem przerwać gdyż obciążenia czasowe nauką były dla mnie dość duże

To są moje zainteresowania.

- Na koniec zapytam o coś jeszcze. Jest Pan neurochirurgiem przeprowadzającym rocznie około 300 operacji. Wykłada Pan na Uniwersytecie Rzeszowskim, bierze udział, jak też sam organizuje szkolenia i konferencje, w tym międzynarodowe. Jest Pan też współautorem książki, pisze artykuły oraz recenzuje inne. Do tego uprawia Pan czynnie sport, pływanie. Jakby tego wszystkiego było mało to znajduje Pan jeszcze czas, a przede wszystkim siłę dla internautów, żeby z nimi porozmawiać, wymienić spostrzeżenia na różne tematy i nie raz bardzo poważny problem, wydarzenie lub inną sprawę wyjaśnić w sposób zrozumiały dla każdego. Jak Pan Profesor to wszystko łączy i ma na to czas doba przecież trwa 24 godziny!!! Po za tym skąd tyle siły?

Powiem tak: oczywiście czasami jest mi ciężko. Może ratuje mnie pływanie ? Uważa się, że aktywność fizyczna uwalnia endorfiny w mózgu, a endorfiny to hormony nazywane hormonami szczęścia. Dają wrażenie radości, lekkości, wrażenie szczęścia, więc to na pewno jakoś pomaga.

Co do internetu to nie zawsze mam na niego czas. Jeżeli mam jakiś urlop albo niespodziewanie chwile czasu to mogę wejść na tzw. Fejsa i coś napisać. Uważam jednak, że jeżeli już się odzywać w mediach

publicznych to trzeba to robić mądrze i w jakimś celu. Bywanie w sieci aby powiedzieć „cześć jestem tutaj” albo ”melduję się z ...” nie interesuje mnie. Warto coś mądrego napisać, choćby refleksję z mniejszą czy większą głębią albo pochwalić się czymś wartym. Uważam, że w kraju takim jak Polska, gdzie mamy już jakąś demokrację ludzie powinni myśleć też o czymś takim jak działalność społeczna (czyli bezinteresowna) na rzecz jakiegoś celu albo drugiego człowieka. Kennedy kiedyś powiedział: „nie pytaj się, co Ameryka może zrobić dla ciebie, zapytaj co ty możesz zrobić dla Ameryki”. Chciałbym aby w Polsce takie myślenie było obecne powszechnie. Bo ono już jest ale trzeba z niego zrobić powszechny użytek. Dlatego ja jak zabieram czasem głos w jakiejś sprawie to w tych stanowiących jakiś ciekawy problem albo nagle uzmysławiam innym ludziom, że jakiś problem istnieje, skąd się bierze itd.

Moje wpisy na Fejsie, takie mini eseje, czasami tego właśnie dotyczą. Jak zauważam to zawsze wywołuje burzliwą dyskusję, czasami nawet ostrą, która może budzić też złe emocje. Powiem szczerze Facebook i portale społecznościowe są wspaniałym medium, ale pod warunkiem, że są wykorzystywane w godziwy i uczciwy sposób z szacunkiem do innych ludzi, a nie w celu zniszczenia interlokutora. Media społecznościowe mają dobre i złe strony. Kiedy widzę jak młodzież czy dzieciaki dążą w amoku do zdobycia laików za swoje posty to uważam, że jest to już szaleństwo. Taki młody człowiek jest doprowadzany do skrajnego rozpacz i załamania. Pomyślmy również, że w Internecie można też zniszczyć drugiego człowieka jak i wypromować miernotę. Smuci mnie w internecie narastająca fala nienawiści, braku poszanowania drugiej osoby i jakiegokolwiek refleksji. I jeszcze jedna uwaga: Internet jest wspaniałym medium, ale duża część z jego zasobów to wielkie śmietnisko. Myślę, że media społecznościowe i internet czeka długa droga do ucywilizowania.

Anna Hudyka

UWAGA!

PROSIMY NASZYCH PRENUMERATORÓW, KTÓRZY BY MIELI ZALEGŁOŚCI W OPLACIE PRENUMERATY, O UREGULOWANIE ABONAMENTU.

Serdecznie dziękujemy

Redakcja

Carta de lectores

Mi padre, Juan Kuszniierz, nació en la aldea de Matiaszowka, provincia de Lublin (Polonia) el 13 de marzo de 1897., y bautizado en Zablociu, el 16 de marzo de 1897. Llegó sólo a la Argentina el 13 de mayo de 1929, radicándose, al cabo de cierto tiempo, en la ciudad de Santa Fe. Trabajó muy duro en el campo y luego se dedicó a la construcción.

El 10 de mayo de 1941 se casó con mi madre, Ermelinda Dobal, y tuvieron dos hijos, Rogelio y Alfredo.

Recuerdo, muy vagamente, la reticencia de mi padre de hablar de su pasado, tal vez por la dura vida en el campo por aquellos años y las convulsiones políticas de la época de postguerra. Comentaba eso sí de su familia. Lo que recuerdo, siendo muy chico, que mis padres prepararon un paquete con ropa y calzado, como ayuda, para enviar a los familiares que habían quedado en Polonia, por las carencias producto del final de la Segunda Guerra Mundial.

Mi padre falleció en Santa Fe, el 8 de octubre de 1987. Pasaron los años y nunca más hubo contactos. Hasta que una de mis hijas, Natalia, interesada siempre en buscar los orígenes del apellido y de la familia paterna, ubica a Kornel Kusznierek, en Canadá, quien resultó ser hijo de un inmigrante y nieto de un hermano de mi padre con quien mantiene un intercambio de información.

Entusiasmado con estos datos y teniendo en nuestro poder el pasaporte de mi padre, iniciamos el engorroso trámite para la obtención de la ciudadanía polaca que finalmente me otorgaron y correlativamente también tres de mis hijos y cinco nietos.

Al programar con mi esposa un viaje por países del este de Europa, incluía visitar varias ciudades de Polonia. Cuando le comentamos al familiar de Canadá sobre el viaje él dice que vayamos al pueblo natal de mi padre porque hay mucha familia viviendo.

Llevamos solamente la partida, en polaco y español, donde figuraba el lugar de nacimiento de mi padre, porque pensamos que tal vez no sería posible llegar a ese lugar. Ya en

el viaje, le comentamos al guía, Roberto Ontoria, un simpático español, sobre las posibilidades de llegar a Matiaszowka. Cuando llegamos a Varsovia, nos puso en contacto con la guía local, Malgorzata (Margarita) Skwarska, quien luego de ubicar el lugar accedió a llevarnos con su esposo Mariano. Así fue que el 13 de junio de 2013, por la tarde, emprendimos el viaje de casi 180 km. hacia el este, cerca de la frontera con Bielorrusia en busca del lugar. Luego de un par de horas Margarita hace detener el vehículo, nos hace bajar y nos señala un cartel verde con una flecha que decía "Matiaszowka. Allí comenzaron las emociones y luego de unas fotos seguimos la señal. Circulamos por un camino pavimentado en medio de campos cultivados y cigüeñas en sus nidos en lo alto de los postes. Había casas muy aisladas; cuando se terminó el pavimento retornamos y comenzamos a preguntar todo a cargo de Margarita que ofició de traductora por nuestro desconocimiento del idioma polaco. Una persona nos indicó una propiedad y hacia allí fuimos. Bajamos y golpeamos las manos; sale un hombre de mediana edad y Margarita le dice: "acá vienen a visitarlos familiares de Argentina, el hijo de Juan". Quien nos recibió era Nicolás, nieto de un hermano de mi padre. No tenían idea de nuestra existencia, según nos comentó luego, traductora mediante. Pasamos a la casa, presentó a su esposa, Irena, tomamos te, y luego nos dice "vamos a la iglesia donde bautizaron a tu padre", en Zablociu, a 8 km. Llegamos ya casi de noche, nos recibió el sacerdote ortodoxo, rezamos, nos bendijo, sacamos unas fotos en la iglesia y retornamos. Al despedirnos en su casa Nicolás nos dice "Esta fue una visita de dos horas, la próxima será de dos semanas". El viaje de vuelta a Varsovia fue diferente. Tengo que decir que cumplí con mi sueño, que consideraba imposible de cristalizar, de pisar la tierra de mi padre, 84 años después de que él la abandonara en busca de nuevos horizontes. He cumplido.

Lamentablemente, Nicolás falleció el 2 de noviembre de 2015.

Ahora todo cambió, a través de facebook, tenemos contacto permanente con los hijos y nietos de Nicolás, en inglés, y siempre estamos al tanto de sus vidas.

Un párrafo aparte merece el comentario que hizo Roberto Ontoria, el guía del tour, cuando casualmente y por esas cosas del destino, nos encontramos, dos años después en Eslovenia "cada vez que voy con grupos por Polonia les cuento tu testimonio y quedan asombrados"

-Coincidencias con el número 13: Mi padre decía que era su número de la suerte. Y hay coincidencias: nació un 13 de marzo, llegó a la Argentina el 13 de mayo de 1929 y yo estuve en su pueblo natal el 13 de junio de 2013.

ROGELIO JUAN KUSZNIERZ
General Roca (Río Negro), 2016

CIRCUITO POLACO

Sociedad Polonesa de Dock Sud

**Av. Nicolás Avellaneda 1767, Dock Sud,
Avellaneda, Bs.As.**

**Domingo 5 de Noviembre
A las 13.00 HS.**

**Contaremos con la presencia
del Balet Stokrotki (infantil y adultos).**

**Menú: Entrada de fiambres, kapusta con
salchichas, postre y café.
Únicamente con reservas hasta el 1/11.**

Contacto:

Mónica: 4201-6385

María: 4222-1267

Teresa: 4252-8174

Eleonor: 15-4889-6438

Menú adulto: \$300 (incluye bebida)

Menores de 10 años: \$150.

ZHP Świat - Strona Główna

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że 16 września 2017 w Buenos Aires na Wieczną Wartę odszedł Śp. hm. Ryszard Czerniawski.

Najpierw mieszkał w Wielkiej Brytanii, gdzie działał jako instruktor w Hufcu „Białowieża”. Później przeniósł się do Argentyny gdzie do końca życia działał na rzecz środowiska polonijnego.

Na zdjęciu witając się z kardynałem Władysławem Rubinem, ówczesnym biskupem odpowiedzialnym za emigrację polską i zdjęcie w akcji, w Andach.

Szczerze wyrazy współczucia dla rodziny Śp. Druha Rysia. Cześć Jego Pamięci! Czuwaj!

źródło: <https://www.facebook.com/ZHP.Swiat/>

Polski Kościół przy ul Mansilla 3875 –
Buenos Aires
Msza Święta każdej niedzieli o godz. 11.00 w
języku polskim
Zapraszamy do wspólnej modlitwy!

Był zagorzałym i aktywnym andynistą. Jako człowiek czynu w 25-cio lecie Bitwy o Monte Cassino był jednym z harcerzy-andystów, którzy dla uczczenia tej rocznicy weszli na cztery dziewicze szczyty w Andach. Najwyższy z nich (5220m) zdobyty 14 stycznia 1969 przez hm. Ryszarda Czerniawskiego nazwali „Monte Cassino” (lodowcowy rejon Cordillera de Santa Clara w Andach Środkowych).

Buenos Aires, octubre - październik - 2017
XCV Nr 10 (5230)

GŁOS POLSKI

LA VOZ DE POLONIA

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual Nr 5044120

Propietario: Unión de los Polacos en la Rep. Argentina

DIRECTOR: Ing. ENRIQUE MITTELSTAEDT

REDACCION: BARBARA BOŻENA SOBOLEWSKA

Comité de redacción:

Marysieńka Zeman y Enrique Mackiewicz

Fotografías: E. Kozłowski y K. Misa

Armado para Impresión: Michal Richter

Coordinación Gral de los sitios web: Maria Zeman

Redacción: Jorge L. Borges (ex Serrano) 2076

C1425FFB Buenos Aires

Tel/fax: (5411) 4774-3679 y

(5411) 4774-7621

glospolski@gmail.com

Horario de atención

de la Unión de los Polacos en la Rep. Arg.
Secciones y Organizaciones que funcionan en
la sede

J. L. Borges 2076, Capital Federal.

- Secretaría: lunes a jueves 12:00 a 20:00 hs, viernes 09:00 a 17:00 hs. Tel. 4774-7621.

- Sección Cultural P.M.S.: martes y viernes 17:00 a 20:00. Tel. 4774-7621.

- Sección „Nasz Balet”: miércoles 19:00 - 21:00 y viernes 19:00 - 22:30.

- Biblioteca I. Domeyko: martes 14:30 a 17:30 y viernes 17:00 a 20:00. Tel. 4774-2212.

- Club Polaco: martes y viernes 15:00 a 20:00. Tel. 4899-0937, e-mail: klubpolski@hotmail.com

- Asociación Cultural Argentino - Polaca ACAP: martes y viernes 15:00 a 20:00. Tel. 4201 7733/4899-0937.

- Asociación „Polskie Stowarzyszenie Absolwentów” PSA: martes y viernes 18:00 a 20:00, e-mail: graduadospolacos@gmail.com

Asociación de Ex - Combatientes Polacos en la
República Argentina
calle J. L. Borges 1818 Cap. Fed.
martes y viernes 16:00 - 21:00 hs
Tel. 4792-6317/4952-7687.

GŁOS POLSKI

Materiały nadesłane do publikacji nie zawsze odpowiadają poglądom Redakcji. Zastrzegamy sobie prawo do skrótów otrzymanych artykułów oraz wprowadzania poprawek gramatycznych. Redakcja nie ponosi żadnej odpowiedzialności za podpisane publikacje. Nie zwracamy materiałów nie zamówionych.

Usługi korespondentów oraz pracowników Głosu Polskiego są nieodpłatne.

CENY PRENUMERATY:

Roczna (od lipca 2016): \$480.-

Numer pojedynczy: \$40.-

CENA OGŁOSZEŃ:

Nekrologi: \$150.-

CENY INNYCH OGŁOSZEŃ:

(w kancelarii)

**ESPACIO
PUBLICITARIO**

ATODAS LAS ASOCIACIONES y SECCIONES, A NUESTROS COLABORADORES, AUSPICIANTES y LECTORES

El material a publicarse en nuestro periódico Głos Polski deberá ser entregado preferentemente por correo electrónico a la siguiente dir.

glospolski@gmail.com hasta el día 10 para ser incluido en el ejemplar del mes. Los anuncios de **EVENTOS** con fecha de ejecución deberán entregarse con **40 días de anticipación** a la fecha de realización del mismo, de lo contrario no podemos garantizar su impresión en forma anticipada.

Muchas gracias, La Redacción.